

Környezetvédelmi tapasztalatok Herceghalom Önkormányzatánál

Fiatal Diplomások
a Környezet Védelméért
Program

Hadfalvi Ágnes
Kertészmérnök

Tisztább Termelés
Magyarországi Központja

Rónaszéki Réka
Tájépítész-mérnök

2008. Február 20.

Tompos Viktor
Tájépítész-mérnök

A település helyzete és sajátosságai

- Az agglomeráció nyugati kapuja
- Több város vonzáskörzetében
- Kiterjedt térségi kapcsolatok
- Bécs-Budapest közlekedési folyosók
- Fiatal település (1985 óta önálló)
- Agrár jelleg és hagyományok (ÁTKI, HKG)
- Talentis program (ZSÁMERT)
- Dinamikus fejlődés és növekedés
- Kétpólusú település

Társadalmi viszonyok

- 1718 lakos (1990: 1149 fő)
- 534 lakás (1990: 347 db)
- Pozitív mérleg: bevándorlás és népszaporulat
- A korfa nem elöregedő
- Jelentős ingázás
- Teljes foglalkoztatottság

Gazdasági jellemzők

- Ipari és kereskedelmi szektor felerősödése
- Hagyományos mezőgazdasági ágazat visszaszorulása
- Több mint 200 vállalkozás működik a településen
- Tesco Logisztikai Központ (1000 fő)
- Jelentősebb bevételek:
  - Értékpapír
  - Iparűzési adó
  - Normatív támogatás
  - Ingatlan

Környezeti állapot

- Intenzív mezőgazdasági területek és termelés
- Közlekedés eredetű (háttér)szennyezettség
- Nagy mértékű beépítések és belterületbe vonások:
  - 738 ha közigazgatási terület
  - 326 ha beépítésre szánt terület (44%)
  - 412 ha beépítésre nem szánt terület (66%)

Természeti és táji értékek

- Tájképi érték: Zsámbéki-medence
- Nincs természetvédelmi terület
- A külterületek 75%-a művelt
- Potenciális ökológiai folyosók a vízfolyások: Békás-patak, Paplaposi-mellékág, Kígyós-patak
- Helyileg védett természeti értékek: fák, fasorok, facsoportok, ligetek
- Értékes karakternövény: vadgesztenye

Települési környezetvédelem

- Herceghalom Község Környezetvédelmi Programja (2005-2008)
- Megvalósítási környezetvédelmi program (2007-2008)
- Herceghalom Község Helyi Hulladékgazdálkodási Terve (2004-2008):
  - Duna-Vértes Köze Hulladékgazdálkodási Rendszer (2004 óta)
  - AVE Tatabánya Rt.
  - Szelektív hulladékgyűjtő szolgáltatás

Zöldfelület-gazdálkodás, zöldfelület-rendezés: célok

- Zöldfelületek, rendszereik és a velük való gazdálkodás komplex vizsgálata (tájépítés szemmel)
- Hazai és helyi viszonyok
- Zöldfelületi alapfogalmak, típusok, jelentőségük
- Településökológia és –rendezés fogalomköre
- Konfliktusok és értékek feltárása
- Tervi és szabályozási háttér
- Vizsgálati, értékelési és tervezési módszertan

Zöldfelület-gazdálkodás, zöldfelület-rendezés: tartalom

- Természeti és társadalmi-gazdasági adottságok
- Zöldfelületeket befolyásoló tájalakulási tendenciák
- Herceghalom zöldfelületeinek helyzete
- Rendeleti háttér
- Fejlesztési és fenntartási viszonyok
- Helyi értékek és gyengeségek meghatározása és értékelése
- Célterületek szerinti koncepcionális javaslatok

Zöldfelület-gazdálkodás, zöldfelület-rendezés: szabályozás

- Az önkormányzati rendeletek lehetnek szigorúbbak a felsőbb szinteknél
- Hiányzik az egységes zöldfelület-gazdálkodási szabályozás
- Nagyvonalú szabályozás
- Rendelkezés, kevés kötelezettséggel
- Veszély: pazarló gazdálkodás
- Pótlólagos források előteremtése (eladás, beépítés stb.): nem érdek a szigorítás

Zöldfelület-gazdálkodás, zöldfelület–rendezés: tendenciák

- Lakó- és gazdasági területek folyamatos bővülése
- 738 hektárból a beépítésre szánt terület: 210 hektárról (28%) 326 hektárra (44%) nőtt (2006-2007)
- Zöldterületek aránya 65%, 30% közterületi
- A település 1/3 része művelés alól kivett
- Belterületbe vonás, beépítések: sok veszély!

Zöldfelület-gazdálkodás, zöldfelület–rendezés: lehetőségek

- Mezőgazdasági hagyományok: Hochbart és Sándor uradalmak, ÁTKI, HKG
- Kiterjedt térségi kapcsolatok (zöldfolyosók)
- A Talentis Program beruházásai
- Gesztenyefasorok (egyedi települési karakter)
- Három vízfolyás (zöldfolyosó)

Zöldfelület-gazdálkodás, zöldfelület–rendezés: veszélyek

- Agglomerációs hatások
- Beépítések üteme
- Nagyüzemi mezőgazdaság
- Fátlan térségek
- Gyommal fertőzött területek

Zöldfelület-gazdálkodás, zöldfelület–rendezés: eredmény

- Betekintés Herceghalom és hasonló települések zöldfelületi viszonyaiba
- Budapesti agglomeráció speciális helyzete
- Fogalomtár létrehozása
- Kérdőíves interjúk
- A HÉSZ zöldfelületeket érintő szabályozásának megismerése
- Helyi települési értékek védelmének rendelete
- Helyi települési értékek katasztere

Zöldfelület-gazdálkodás, zöldfelület–rendezés: konklúziók

- Herceghalom jó zöldfelületi helyzetű a hasonló településekhez képest
- Külön brigád végzi a fenntartást
- Jelentős eredmények: parkok fejlesztése, gesztenyefasorok fenntartása
- Tevékenységek összefogása: szervezeti háttér, főkertész
- Átfogó zöldfelületi kataszter, hosszú távú fejlesztési koncepció
- Szabályozási háttér megerősítése, pontosítása
- Kevés pályázati és forráslehetőség, de...
- ...Herceghalom sok kedvező társadalmi-gazdasági folyamatot meglovagolhat a zöldfelületek fejlesztése érdekében!!!

Hajrá és köszönet!!!

SZUBURBANIZÁCIÓ HERCEGHALMON

- ⇒ A szuburbanizáció szabályozatlansága eredményezi a legnagyobb társadalmi és környezeti kihívásokat.
- ⇒ A koncentráló népesség koncentráló környezeti problémákat okoz *Herceghalmon is*.
- ⇒ A falu modernizációjával elkerülhető a község elővárossá válása.

ALLERGÉN NÖVÉNYEK MONITOROZÁSA

⇒ „Parlagfű nélküli Pest Megyéért” c. verseny '07. 06. 25-30.

⇒ PANGEA Kulturális és Környezetvédelmi Oktatóközpont

HOGYAN HAT A SZUBURBANIZÁCIÓ HERCEGHALOM KÖZSÉGÉRE? - HADFALVI ÁGNES

FALUSZÉPÍTÉS, FAÜLTETÉS:

⇒ 300.000 HUF
támogatás parlagfű
mentesítési díjból

HOGYAN HAT A SZUBURBANIZÁCIÓ HERCEGHALOM KÖZSÉGÉRE? - HADFALVI ÁGNES

ZÖLD FALU- HERCEGHALOM PROGRAM

HOGYAN HAT A SZUBURBANIZÁCIÓ HERCEGHALOM KÖZSÉGÉRE? - HADFALVI ÁGNES

⇒ Herceghalmi Általános Iskola és Óvoda számára

⇒ "Madárbarát Kert Program"

⇒ segédanyagok,
előadások, pályázatok,
versenyek

⇒ **környezeti nevelés
elősegítése**

Herceghalom zöldhulladék-gazdálkodásának lehetőségei

- a települési szilárd hulladékok 80%-a kerül lerakásra
- 30%-a zöldhulladék
- komposztálással hasznosítható lenne
- keletkező komposzt gazdasági érték
- felhasználható gazdálkodásban

Rónaszéki Réka

Herceghalom zöldhulladék-gazdálkodásának lehetőségei

Előírások

- zöldhulladékokkal kapcsolatos nemzetközi előírások és hazai jogszabályok
- hulladékgazdálkodási tervek zöldhulladékokra vonatkozó előírásai és célkitűzései
- Országos Hulladékgazdálkodási Terv (2003-2008)
- Herceghalom Község Helyi Hulladékgazdálkodási Terv (2004-2008)

Rónaszéki Réka

Herceghalom zöldhulladék-gazdálkodásának lehetőségei

Zöldhulladékok begyűjtésének módjai:

- a közszolgáltató gyűjti be a lakóingatlanról
- a lakos szállítja el a közszolgáltatás keretében működő hulladékgyűjtő udvarba vagy komposztáló telepre
- a lakos saját ingatlanán kezeli zöldhulladékát

Kezelés:

- minden esetben komposztálással

Rónaszéki Réka

Herceghalom zöldhulladék-gazdálkodásának lehetőségei

1. zöldhulladék-gyűjtés a kommunális hulladékgyűjtéstől függetlenül
2. zöldhulladék-gyűjtés a kommunális hulladékgyűjtéssel egy időben
3. az önkormányzat által a közszolgáltatótól bérelt tömörítős célgéppel
4. zöldhulladék-gyűjtő udvar és kertészet kialakítása
5. lakossági kiskerti komposztálás

Lakosság

- 1. módszer
- 2+3. módszer
- 5. módszer

Önkormányzat

- 2+3. módszer
- 4. módszer

Rónaszéki Réka

Herceghalom zöldhulladék-gazdálkodásának lehetőségei

	Zöldjártat			Zöldjártat	Zöldhulladék-gyűjtő udvar
	1. módszer	2.+ 3. módszer		2+3 módszer	
Ár	- drágább	+ olcsóbb	Ár	- csak kiadás	+/- a kiadások mellett bevételt is jelent
Megvalósítás	- pontos koordinálást igényel	+ 2. módszer esetében a saját igények szerint	Megvalósítás	+/- évente kétszer, illetve nagyobb tételek összegyűlése esetén	+ folyamatosan az igényeknek megfelelően
Tárolás	- telken belüli előtárolás	+ 2. módszer nincs szükség előtárolásra	Tárolás	- előtárolásra van szükség	+ telepen kívüli tárolásra nincs szükség
		- 3. módszer esetében pontos koordinálást igényel	Tárolás mértéke	+/- közepes	+ nincs
		- 3. módszer szükség van előtárolásra			- kiépítése külön költséget jelent
Tárolás mértéke	- nagy	+ 2. módszer: nincs			+ értéket termel (növényanyag, komposzt)
		- 3. módszer: közepes			+ környezeti neveléshez és lakossági tudatformáláshoz hozzájárul
Lakossági igényekhez való viszonya	- lakosok részéről kíván nagyobb igazodást	+ lakossági igényekhez jobban igazodik			

Lakosság – önkormányzat zöldhulladék-gyűjtési lehetőségeinek értékelése

Rónaszéki Réka

Összefoglalás

Köszönjük a figyelmet és a lehetőséget!

Hadfalvi Ágnes, Rónaszéki Réka, Tompos Viktor